

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania B. U.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o rolniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 listopada 2024 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 147/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Katowicach na rzecz adw. M. G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt III AUa 147/23, Sąd Apelacyjny w Katowicach – w sprawie z odwołania B. U. przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku z dnia 16 listopada 2022 r., sygn. akt IV U 801/21, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego z dnia 4 października 2021 r., w której Prezes KRUS odmówił B. U. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy

w gospodarstwie rolnym w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej KRUS, stwierdzające brak trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczona zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej Sąd II instancji dopuścił się naruszenia prawa materialnego oraz prawa procesowego o istotnym wyniku sprawy. W istocie problem niniejszej sprawy sprowadza się do okoliczności związanych z pominięciem rzeczywistego charakteru pracy ubezpieczonej w sytuacji, gdy stanowiło to istotę sprawy. Ubezpieczona ubiegała się bowiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, a nie z tytułu niezdolności do jakiegokolwiek pracy. W niniejszej sprawie, ocena biegłych, zaaprobowana przez Sąd I instancji, a następnie również przez Sąd II instancji, pozostawała oderwana od ustaleń w zakresie charakteru pracy w konkretnym gospodarstwie rolnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca

wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia

9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Poza prostą negacją stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniego wywodu wykazującego oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżąca oczywistą zasadność jej skargi kasacyjnej wiąże przede wszystkim z twierdzeniem, że ocena biegłych – zaaprobowana przez Sądy obydwu instancji – pozostawała oderwana od ustaleń w zakresie charakteru pracy w konkretnym gospodarstwie rolnym.

Taka – sugerowana w uzasadnieniu wniosku – sytuacja nie miała miejsca w rozpatrywanej sprawie. Sąd drugiej instancji – oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy – stwierdził, że nie można uznać, aby ubezpieczona była osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym. Skarżąca cierpi i leczy się na wskazane w opinii biegłych z zakresu neurologii i ortopedii schorzenia, jednak nie jest to równoznaczne z niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 21 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Biegli wyraźnie w opinii podkreślili, że deficyt ruchowy i neurologiczny w obecnym natężeniu nie czyni z odwołującej się osoby całkowicie niezdolnej do pracy i niezdolnej do samodzielnej egzystencji. Wszyscy opiniujący w niniejszej sprawie biegli sądowi (specjaliści z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii oraz z zakresu neurologii) stwierdzili, że ubezpieczona nie była w dacie orzekania i badania przez biegłych całkowicie niezdolna do pracy we własnym gospodarstwie rolnym. Ocena biegłych sądowych odnośnie stanu zdrowia ubezpieczonej nie wzbudziła żadnych wątpliwości Sądu drugiej instancji, a ubezpieczona nie zdołała w apelacji skutecznie podważyć trafności tej oceny.

Według Sądu drugiej instancji wszelkie zmiany stanu zdrowia odwołującej się, jeżeli powstały po dacie wydania zaskarżonej decyzji, które rzeczywiście

wpływałyby na niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, powinny być zgłaszane organowi rentowemu, który oceni zasadność nowego wniosku o przyznanie świadczenia rentowego.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). W pkt 2. o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Najwyższy postanowił przy zastosowaniu § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

ł.n

r.g.